

CONV 528/03

NOTE

fra: præsidiets
til: konventet

Vedr.: **Udkast til artikel 1-16 i forfatningstraktaten**

Hermed følger til konventets medlemmer et udkast til artikel 1-16 (afsnit I, II og III) foreslået af præsidiets (bilag 1) samt en forklarende note (bilag 2).

Disse artikler svarer generelt til beskrivelsen i det dokument, der indeholder et udkast til forfatningstraktatens struktur (CONV 369/02). Der er foretaget visse mindre tilpasninger i nummereringen for at tage hensyn til debatten i konventet. Rapporterne fra arbejdsgrupperne vedrørende juridisk person, chartret, økonomisk governance, komplementær kompetence, nærhedsprincippet og optræden udadtil samt de perspektiver, der på grundlag af gruppernes anbefalinger er blevet åbnet under debatten på plenarmøderne, er afspejlet i det foreliggende tekstudkast.

**UDKAST TIL TEKST
TIL ARTIKLERNE I TRAKTATEN
OM INDFØRELSE AF EN FORFATNING FOR EUROPA**

AFSNIT I: Definition af Unionen og dens mål**Artikel 1: Oprettelse af Unionen**

1. Ud fra de europæiske folks og staters vilje til at skabe en fælles fremtid oprettes der ved denne forfatning en union [benævnt ...], hvor medlemsstaternes politikker samordnes, og som efter føderal model forvalter visse fælles kompetencer.
2. Unionen respekterer medlemsstaternes nationale identitet.
3. Unionen er åben for alle europæiske stater, hvis folk deler de samme værdier, som respekterer disse værdier, og som forpligter sig til at fremme dem i fællesskab.

Artikel 2: Unionens værdier

Unionen bygger på værdierne menneskelig værdighed, frihed, demokrati, retsstat og respekt for menneskerettighederne, der alle er værdier, som medlemsstaterne har til fælles. Den sigter på at være et fredeligt samfund, hvor der hersker tolerance, retfærdighed og solidaritet.

Artikel 3: Unionens mål

1. Unionens mål er at fremme fred, dens værdier og dens befolkningers velfærd.
2. Unionen skal arbejde for et Europa med bæredygtig udvikling baseret på en afbalanceret økonomisk vækst og social retfærdighed med et frit indre marked og en økonomisk og monetær union, der tager sigte på fuld beskæftigelse og fører til et højt niveau for konkurrenceevne og levestandard. Den skal fremme økonomisk og social samhørighed, ligestilling mellem mænd

og kvinder og miljømæssig og social beskyttelse og skal skabe videnskabeligt og teknologisk fremskridt, herunder udforskning af rummet. Den skal fremme solidaritet mellem generationer og stater og lige muligheder for alle.

3. Unionen skal udgøre et område med fred, sikkerhed og retfærdighed, hvor dens fælles værdier udvikles, og rigdommen i dens kulturelle mangfoldighed respekteres.
4. I forsvaret for Europas uafhængighed og interesser skal Unionen tilstræbe at fremme sine værdier i den øvrige verden. Den skal bidrage til bæredygtig udvikling af verden, solidaritet og gensidig respekt folkene imellem, udryddelse af fattigdom og beskyttelse af børns rettigheder, nøje overholdelse af internationalt godkendte retlige forpligtelser og fred mellem stater.
5. Disse værdier skal søges opfyldt med passende midler afhængigt af, i hvilket omfang de relevante beføjelser er tillagt Unionen ved denne forfatning.

Artikel 4: Juridisk person

Unionen har status som juridisk person.

AFSNIT II: De grundlæggende rettigheder og unionsborgerskabet

Artikel 5: Grundlæggende rettigheder

1. Chartret om grundlæggende rettigheder udgør en integrerende del af forfatningen. Chartret findes [i anden del af/i en protokol knyttet til] denne forfatning.¹
2. Unionen kan tiltræde den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Tiltrædelse af denne konvention ændrer ikke Unionens kompetencer som fastsat i denne forfatning.

¹ [Chartrets fulde tekst med alle de redaktionelle tilpasninger, der er nævnt i den endelige rapport fra Arbejdsgruppe II (CONV 354/02), indsættes afhængigt af den beslutning, som konventet skal træffe, enten i forfatningens anden del eller i en protokol knyttet hertil].

3. De grundlæggende rettigheder, således som de garanteres ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, og således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, indgår som generelle principper i unionsretten.

Artikel 6: Forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet

Inden for denne forfatnings anvendelsesområde og med forbehold af dennes særlige bestemmelser er al forskelsbehandling, der udøves på grundlag af nationalitet, forbudt.

Artikel 7: Unionsborgerskab

1. Unionsborgerskab har enhver, der er statsborger i en medlemsstat. Unionsborgerskab er et supplement til det nationale statsborgerskab og træder ikke i stedet for dette. Alle unionsborgere er lige for loven.
2. Enhver unionsborger har de rettigheder og er underkastet de pligter, der er indeholdt i denne forfatning. Enhver unionsborger
 - har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område
 - har valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet og ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor den pågældende har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat
 - nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, hvori den pågældende er statsborger, ikke er repræsenteret, enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheders beskyttelse på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat
 - har ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet, henvende sig til Den Europæiske Ombudsmand samt skrive til Unionens institutioner eller rådgivende organer på et af Unionens sprog og få svar på samme sprog.
3. Disse rettigheder udøves med de begrænsninger og under de betingelser, der er fastsat i denne traktat og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.

AFSNIT III': Unionens beføjelser

Artikel 8: De grundlæggende principper

1. Unionens kompetencefordeling og -udøvelse styres af princippet om kompetencetildeling, subsidiaritetsprincippet, proportionalitetsprincippet og princippet om loyalt samarbejde.
2. Ifølge princippet om kompetencetildeling handler Unionen inden for rammerne af de beføjelser, der er tillagt den ved forfatningen, med henblik på at opfylde de mål, den fastsætter. Enhver beføjelse, der ikke er tillagt Unionen ved forfatningen, tilkommer medlemsstaterne.
3. Ifølge subsidiaritetsprincippet handler Unionen kun på de områder, som ikke hører ind under dens enekompetence, hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, men på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger, bedre kan gennemføres på fællesskabsplan.
4. Ifølge proportionalitetsprincippet går indholdet og formen af Unionens handling ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå denne forfatnings mål.
5. Ifølge princippet om loyalt samarbejde respekterer Unionen og medlemsstaterne hinanden og bistår hinanden ved gennemførelsen af de opgaver, der følger af forfatningen.

Artikel 9: Anvendelse af de grundlæggende principper

1. Forfatningen og den ret, som Unionens institutioner har vedtaget under udøvelsen af de beføjelser, der er tillagt den herved, har forrang frem for medlemsstaternes ret.

2. Under udøvelsen af de beføjelser, som ikke hører ind under Unionens enekompetence, anvender institutionerne subsidiaritetsprincippet i overensstemmelse med protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, der er knyttet som bilag til forfatningen. Den procedure, der er fastlagt i denne protokol, giver medlemsstaternes nationale parlamenter mulighed for at sikre, at nærhedsprincippet overholdes.¹
3. Under udøvelsen af Unionens beføjelser anvender institutionerne proportionalitetsprincippet i overensstemmelse med samme protokol.
4. Medlemsstaterne træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, som følger af denne traktat eller af retsakter vedtaget af Unionens institutioner.
5. I overensstemmelse med princippet om loyalt samarbejde letter medlemsstaterne Unionen i gennemførelsen af dens opgaver og afholder sig fra at træffe foranstaltninger, der er egnede til at bringe virkeliggørelsen af denne forfatnings målsætning i fare. Unionen optræder loyalt over for medlemsstaterne.
6. Unionen respekterer medlemsstaternes nationale identitet i forbindelse med deres grundlæggende struktur og en stats centrale funktioner og navnlig dens politiske og forfatningsmæssige struktur, herunder organiseringen af de offentlige myndigheder på nationalt, regionalt og lokalt plan.

Artikel 10: Kompetencekategorier

1. Når forfatningen tillægger Unionen enekompetence på et givet område, kan kun Unionen lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter, idet medlemsstaterne kun selv har beføjelse hertil efter bemyndigelse fra Unionen.

¹ En ny udgave af protokollen vil snarest blive udsendt.

2. Når forfatningen tillægger Unionen delt kompetence med medlemsstaterne på et givet område, har Unionen og medlemsstaterne beføjelse til at lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter på dette område. Medlemsstaterne udøver kun deres kompetence, hvis og i det omfang, Unionen ikke udøver sin.
3. Unionen har kompetence til at samordne medlemsstaternes økonomiske politikker.
4. Unionen har kompetence til at udforme og gennemføre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik.
5. På visse områder og under de betingelser, der er fastlagt i forfatningen, har Unionen beføjelse til at iværksætte handlinger for at samordne, supplere eller understøtte medlemsstaternes indsats, uden at denne beføjelse dog træder i stedet for medlemsstaternes beføjelser på disse områder.
6. Unionen udøver sine beføjelser med henblik på at gennemføre de politikker, der er fastlagt i forfatningens del II, i overensstemmelse med de specifikke bestemmelser for de enkelte områder heri.

Artikel 11: Områder med enekompetencer

1. Unionen har enekompetence til at sikre fri bevægelighed for personer, varer, tjenesteydelser og kapital og fastlægge konkurrenceregler på det indre marked samt på følgende områder
 - toldunionen
 - den fælles handelspolitik
 - den monetære politik for de medlemsstater, der har indført euroen
 - bevarelsen af havets biologiske ressourcer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik.

2. Unionen har enekompetence i forbindelse med indgåelse af en international aftale, når denne indgåelse er omhandlet i en retsakt vedtaget af Unionen, når den er nødvendig for at give Unionen mulighed for at udøve sin kompetence på internt plan, eller når den berører en intern retsakt vedtaget af Unionen.

Artikel 12: Områder med delt kompetence

1. Unionen deler kompetence med medlemsstaterne, når forfatningen tillægger den en kompetence, som ikke vedrører de i artikel 11 og 15 omhandlede områder.
2. Omfanget af Unionens delte kompetencer er fastlagt ved bestemmelserne i del II.
3. Når Unionen ikke har udøvet eller ophører med at udøve sin kompetence på et område med delt kompetence, kan medlemsstaterne udøve deres.
4. Delt kompetence mellem Unionen og medlemsstaterne finder anvendelse på følgende hovedområder:
 - det indre marked
 - området med frihed, sikkerhed og retfærdighed
 - landbrug og fiskeri
 - transport
 - transeuropæiske net
 - energi
 - social- og arbejdsmarkedspolitik
 - økonomisk og social samhørighed
 - miljø
 - folkesundhed og
 - forbrugerbeskyttelse

5. På områderne forskning, teknologisk udvikling og rumfart har Unionen kompetence til at gennemføre aktioner, navnlig iværksættelse af programmer, uden at udøvelsen af denne kompetence kan resultere i et forbud over for medlemsstaterne mod at udøve deres.
6. På områderne udviklingssamarbejde og humanitær bistand har Unionen kompetence til at iværksætte aktioner og føre en fælles politik, uden at udøvelsen af denne kompetence kan resultere i et forbud over for medlemsstaterne mod at udøve deres.

Artikel 13: Samordning af de økonomiske politikker

1. Unionen samordner medlemsstaternes økonomiske politikker, navnlig ved at fastlægge de overordnede retningslinjer for disse politikker.
2. Medlemsstaterne varetager deres økonomiske politikker under hensyntagen til deres fælles interesse med henblik på at bidrage til virkeliggørelsen af Unionens mål.
3. Der gælder specifikke bestemmelser for de medlemsstater, der har indført euroen.

Artikel 14: Den fælles specifikke udenrigs- og sikkerhedspolitik

1. Medlemsstaterne støtter aktivt og uforbeholdent Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i en ånd af loyalitet og gensidig solidaritet. De afstår fra enhver handling, som strider mod Unionens interesser, eller som kan skade dens effektivitet.

Artikel 15: Områder med understøttende handling

1. Unionen kan iværksætte koordinerende, supplerende eller understøttende handlinger. Omfanget af denne kompetence fastlægges ved bestemmelserne i del II.

2. Områderne for understøttende handling er
 - beskæftigelse
 - industri
 - uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom
 - kultur
 - sport
 - beskyttelse mod katastrofer.
3. Medlemsstaterne samordner inden for Unionen deres nationale politikker på beskæftigelsesområdet.
4. De juridisk bindende retsakter, som Unionen vedtager på grundlag af de specifikke bestemmelser for disse områder i del II, kan ikke omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Artikel 16: Fleksibilitetsbestemmelse

1. Såfremt en handling fra Unionens side viser sig påkrævet inden for rammerne af de politikker, der er fastlagt i del II, for at virkeliggøre et af de mål, der er fastsat i denne forfatning, og denne forfatning ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, udfærdiger Rådet på forslag af Kommissionen og efter at have indhentet samstemmende udtalelse fra Europa-Parlamentet med enstemmighed passende forskrifter herom.
2. Kommissionen henleder inden for rammerne af proceduren for kontrol med overholdelsen af subsidiaritetsprincippet i artikel 9 medlemsstaternes nationale parlamenters opmærksomhed på forslag, der bygger på denne artikel.
3. De bestemmelser, som vedtages på grundlag af denne artikel, kan ikke omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser i de tilfælde, hvor forfatningen udelukker en sådan harmonisering.

FORKLARENDE NOTE**AFSNIT I og II**Artikel 1:

I denne artikel oprettes Unionen, og dens grundlæggende karakteristika beskrives. På baggrund af anmodninger fremsat på plenarmødet er formålet med den foreslåede formulering på passende vis at give relevant udtryk for den dobbelte dimension med en union bestående af Europas stater og folk, idet der anvendes et ordvalg, der er hensigtsmæssigt for en forfatningstraktat.

På grund af spørgsmålets afgørende politiske betydning har man fundet det hensigtsmæssigt i artikel 1 at understrege, at Unionen respekterer medlemsstaternes nationale identitet; i artikel 9, stk. 6, udbygges derefter visse elementer i den nationale identitet, som i juridisk forstand skal respekteres mere specifikt i forbindelse med Unionens udøvelse af sine beføjelser.

Samtidig forekommer det relevant allerede i artikel 1 at fastslå betingelserne for at tilhøre Unionen, medens procedurerne for tiltrædelse af nye medlemsstater, suspension af rettigheder samt udtræden af Unionen udbygges i afsnit X.

Artikel 2:

Denne artikel er koncentreret om det væsentlige, dvs. en kort liste over de grundlæggende europæiske værdier. Denne fremgangsmåde er velbegrundet, ikke mindst fordi en klar risiko for, at en medlemsstat groft overtræder disse værdier, vil være nok til at indlede varslings- og sanktionsproceduren mod denne medlemsstat (jf. artikel 45 i det foreløbige udkast til forfatningstraktat, der vil gentage mekanismen i artikel 7 i TEU), selv i tilfælde af en overtrædelse, der falder inden for den pågældende medlemsstats selvstændige aktionsområde (der ikke er knyttet til unionsretten). Artikel 2 kan således kun indeholde en inderste kerne af værdier, der opfylder begge kriterier på én gang: dels skal de være af så grundlæggende karakter, at de er helt centrale for et fredeligt samfund, hvor der hersker tolerance, retfærdighed og solidaritet; dels skal de have et juridisk grundindhold, der er klart og ukontroversielt, så medlemsstaterne kan udskille de heraf følgende forpligtelser, der kan give anledning til sanktioner.

Dette forhindrer naturligvis ikke, at forfatningen nævner supplerende eller mere detaljerede elementer, der er en del af Unionens etik, i forskellige andre sammenhænge, f.eks. i præamblen, i artikel 3 om Unionens generelle mål, i chartret om grundlæggende rettigheder (der imidlertid ikke finder anvendelse på medlemsstaternes selvstændige aktionsområde, i modsætning til den foreliggende artikel), i afsnit VI om "Unionens demokratiske liv" samt i de bestemmelser, der bekræfter de specifikke mål for de forskellige politikker.

Artikel 3:

Filosofien bag denne artikel er at omhandle de *generelle* mål, der mere tværgående berettiger selve eksistensen af Unionen og dens virke til fordel for borgerne, og ikke at opregne de specifikke mål, der forfølges i Unionens forskellige politikker; disse vil være at finde i anden del af traktaten.

Der skal derfor fremhæves en fundamental forskel mellem artikel 3 og artikel 2: hvor artikel 2 bekræfter de grundlæggende værdier, der får de europæiske folk til at føle sig som en del af samme "union", omhandler artikel 3 de hovedmål, der berettiger oprettelsen af Unionen med henblik på udøvelsen af visse fælles beføjelser på europæisk plan.

Artikel 4:

I overensstemmelse med anbefalingen fra Arbejdsgruppe III (CONV 305/02) bekræfter denne artikel Unionens status som juridisk person.

En artikel om Unionens rets- og handleevne (jf. artikel 282 i TEF) skal på grund af sin meget tekniske karakter indgå i anden del af forfatningstraktaten.

Artikel 5:

Dette forslag til artikel gentager de to centrale anbefalinger i rapporten fra Arbejdsgruppe II (CONV 354/02), dvs. dels at indarbejde chartret om grundlæggende rettigheder i forfatningen, så det får forfatningsmæssig status og bindende retskraft, dels at give Unionen mulighed for at tiltræde den europæiske menneskerettighedskonvention.

For så vidt angår teknikken for indarbejdelse af chartret, vil det forhold, at chartrets fulde tekst (med alle de redaktionelle tilpasninger, der er nævnt i arbejdsgruppens endelige rapport) medtages enten i en separat anden del af forfatningen eller i en protokol knyttet hertil, sikre, at chartret har fuldt ud bindende juridiske karakter, og at det er omfattet af de generelle regler for fremtidige ændringer af forfatningen. Desuden giver denne teknik mulighed for at bevare chartrets struktur intakt og samtidig undgå, at første del af forfatningen bliver for lang. Endvidere vil henvisningen til chartret i en af de første artikler i forfatningen understrege dets forfatningsmæssige værdi.

Det fremgår udtrykkeligt af retsgrundlaget i stk. 2, der giver Unionen mulighed for at tiltræde den europæiske menneskerettighedskonvention, at denne tiltrædelse ikke må bevirke en ændring af kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne, idet der således følges op på en anbefaling fra Arbejdsgruppe II. Når kun den europæiske menneskerettighedskonvention er nævnt i stk. 2, skyldes det, at Domstolen i en udtalelse fra 1996 havde nægtet Fællesskabet kompetence til at tiltræde denne konvention på grundlag af specifikke betragtninger i forbindelse hermed. Det er ikke hensigten med stk. 2 at udelukke, at Unionen på grundlag af kompetencer, som den får tildelt i anden del af traktaten, har mulighed for at tiltræde andre internationale konventioner på menneskerettighedsområdet.

Stk. 3, der er inspireret af artikel 6, stk. 2, i den nuværende TEU, tager sigte på klart at markere, at unionsretten ud over chartret omfatter supplerende grundlæggende rettigheder i form af generelle principper, der stammer fra to inspirationskilder: dels den europæiske menneskerettighedskonvention, dels medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner. Som forskellige konventsmedlemmer både i Arbejdsgruppe II (jf. den endelige rapport, CONV 354/02, s. 9-10) og på plenarmødet har fremhævet, er meningen med denne bestemmelse at præcisere, at indarbejdelsen af chartret ikke forhindrer Domstolen i at påberåbe sig disse kilder for at anerkende supplerende grundlæggende rettigheder, der bl.a. vil kunne følge af en eventuel fremtidig udvikling af den europæiske menneskerettighedskonvention og de fælles forfatningsmæssige traditioner. Dette er i overensstemmelse med den klassiske forfatningsmæssige retsteori, der aldrig fortolker et katalog over grundlæggende rettigheder i en forfatning som udtømmende, idet der således muliggøres en retspraksis med udvikling af supplerende rettigheder under hensyn til udviklingen i samfundet.

Artikel 6:

Denne artikel gentager uændret det forbud mod enhver forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, der i dag findes i artikel 12 i TEF. Idet strukturen i den nuværende EF-traktat og chartret følges, er dette forbud her bekræftet i en separat artikel og ikke som del af den dispositive tekst om unionsborgerskabet. På grund af bestemmelsens afgørende vigtighed for udviklingen af unionsretten skal den findes i første del af forfatningen. Retsgrundlaget vedrørende forskrifter med henblik på at forbyde forskelsbehandling på grundlag af nationalitet (jf. artikel 12, stk. 2, i den nuværende TEF) vil blive medtaget i anden del af traktaten. Det samme gælder for artikel 13 i den nuværende TEF, der danner retsgrundlag for at bekæmpe visse andre former for forskelsbehandling.

Artikel 7:

Definitionen af unionsborgerskabet i stk. 1 følger definitionen i den nuværende EF-traktat. Dette stykke bekræfter desuden princippet om lighed mellem alle unionsborgere.

Listen over borgernes rettigheder i stk. 2 gentager de rettigheder, der i dag findes i delen om unionsborgerskab i EF-traktaten. Retten til aktindsigt i dokumenter fra institutionerne, der er bekræftet i artikel 255 i den nuværende TEF, vil blive medtaget i afsnittet "Unionens demokratiske liv" eller i afsnittet "Unionens institutioner" i forfatningstraktaten. Det samme vil kunne gælde for retten til god forvaltning, der er bekræftet i chartret (artikel 41), idet "enhver" ifølge chartret har denne ret.

De mere detaljerede bestemmelser og retsgrundlagene vedrørende definitionen af betingelserne og begrænsningerne for udøvelsen af ovennævnte rettigheder (jf. EF-traktatens artikel 18, stk. 2, artikel 19, stk. 1, andet punktum, og stk. 2, andet punktum, artikel 20, andet punktum, artikel 194 og 195) skal medtages i anden del af traktaten. Det samme gælder den nuværende bestemmelse i artikel 22 i TEF vedrørende eventuel senere udbyggelse af borgernes rettigheder.

AFSNIT III

1. Det Europæiske Råd anmodede på sit møde i Nice om, at konventet undersøger "**mulighederne for at fastlægge og overvåge en mere præcis afgrænsning af kompetencefordelingen mellem Den Europæiske Union og medlemsstaterne, der tager hensyn til subsidiaritetsprincippet**". Det Europæiske Råd anmodede på sit møde i Laeken mere specifikt om, at konventet undersøger, "**hvordan kompetencefordelingen kan gøres mere gennemsigtig**", "**om der ikke bør foretages en omfordeling af kompetencen**", og "**hvordan det kan sikres, at den nye kompetencefordeling fastholdes, og samtidig at den europæiske dynamik ikke svækkes**".
2. Disse spørgsmål er blevet drøftet på plenarmøder og i arbejdsgrupperne. Præsidiets har på baggrund af disse drøftelser udarbejdet et udkast til artikler, der navnlig sigter mod
 - a) på en klar måde at fastlægge de grundlæggende principper for kompetencefordelingen mellem Unionen og medlemsstaterne og udøvelsen af Unionens beføjelser (samt reglerne for anvendelse af disse principper)
 - b) at definere de forskellige kategorier af Unionens beføjelser. Det afgørende i forbindelse med fastlæggelsen af disse kategorier har været omfanget af den lovgivningskompetence, der er tillagt Unionen, i forhold til medlemsstaternes, alt efter om denne kompetence er tillagt Unionen alene (enekompetence), om den er delt mellem Unionen og medlemsstaterne (delt kompetence) eller fortsat henhører under medlemsstaterne (områder med understøttende handling)
 - c) at anføre de områder, der henhører under hver enkelt kompetencekategori.Opregningen af områder med delt kompetence er ikke udtømmende; det har været konventets ønske, at der ikke skal udarbejdes et stramt kompetencekatalog. Med udtrykket "hovedområder" i artikel 12 undgås det, at hvert enkelt område med delt kompetence skal defineres i detaljer. Den præcise definition og omfanget af det enkelte område fastlægges ved de relevante bestemmelser i del II

- d) efter ønske fra en stor del af konventsmedlemmerne at indsætte en bestemmelse, der giver mulighed for en vis fleksibilitet, så Unionen vil være i stand til at tage højde for uforudsete omstændigheder. Men denne fleksibilitet er begrænset til de områder, der allerede er nævnt i del II. Bestemmelsen kræver, at medlemsstaternes nationale parlamenter eksplicit underrettes, hver gang Kommissionen foreslår at anvende fleksibilitetsbestemmelsen.

3. Efter disse generelle betragtninger vil præsidiets gerne henlede konventets opmærksomhed på følgende punkter:

1. Definition og anvendelse af de grundlæggende principper (artikel 8 og 9)

- Artikel 8 indeholder en klar og eksplicit opregning og definition af de grundlæggende principper for kompetencefordeling og -udøvelse.
- Artikel 9 indeholder visse regler for anvendelse af disse principper. Formålet med at nævne de nationale parlamenters rolle er at understrege deres betydning i forbindelse med kontrollen med subsidiaritetsprincippet i overensstemmelse med konklusionerne fra den arbejdsgruppe, der har Íñigo Méndez de Vigo som formand. Præsidiets konklusioner på baggrund af plenarmødedrøftelserne om arbejdsgruppens anbefalinger vil blive indsat i protokollen om anvendelse af subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet.
- Det allerede eksisterende princip om, at medlemsstaterne gennemfører EU-retten, er også indeholdt i denne artikel.
- Stk. 6 om Unionens respekt for den nationale identitet udbygger et princip, der er nævnt i forfatningens artikel 1.

2. Kompetencekategorier (artikel 10)

- Denne artikel opregner og beskriver de forskellige kategorier af EU-kompetence og præciserer for hver enkelt kategori, hvilke konsekvenser EU's udøvelse af sine beføjelser har for medlemsstaternes beføjelser.
- Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og samordningen af medlemsstaternes økonomiske politikker er omhandlet i særskilte stykker for at tage hensyn til den særlige karakter af EU's beføjelser på disse områder.

3. **Områder med enekompetence** (artikel 11)

- Opregningen i stk. 1 af de områder af forfatningen, hvor Unionen har enekompetence, går videre end den nuværende situation, idet den omfatter hele den fælles handelspolitik. Dette afspejler konklusionen fra Jean-Luc Dehaenes gruppe om, at stk. 6 i artikel 133 i Nice-traktaten bør udgå.
- Stk. 2 i denne artikel afspejler Domstolens retspraksis med hensyn til Unionens enekompetence i forbindelse med indgåelse af internationale aftaler.

4. **Områder med delte kompetence** (artikel 12)

- De områder, der henhører under delt kompetence, er fastlagt efter udelukkelsesprincippet i forhold til områderne med enekompetence og områderne med understøttende handling. Formålet med henvisningen til forfatningens del II i stk. 2 er at henvise til de specifikke bestemmelser i denne del med henblik på fastlæggelse af omfanget og intensiteten af Unionens kompetence på de enkelte områder.
- Medtagelsen af energi i listen over områder med delt kompetence kræver, at der fastlægges et specifikt retsgrundlag for dette område i forfatningens del II, da der ikke findes et sådant retsgrundlag i de nuværende traktater (i øjeblikket vedtages retsakterne på dette område på grundlag af artikel 308).
- Områderne udviklingssamarbejde samt forskning og teknologisk udvikling (herunder rumfart) er omhandlet i særskilte stykker for at understrege, at medlemsstaterne bevarer deres beføjelser på disse områder, selv om Unionen udøver sin kompetence fuldt ud. Trods betydningen og omfanget af Unionens programmer for udviklingsbistand og forskning overvejes det i forbindelse med forfatningen ikke at afskaffe de nationale programmer.

5. **Samordning af de økonomiske politikker** (artikel 13)

Den monetære politik henhører for de medlemsstater, der har indført euroen, under Unionens enekompetence, men medlemsstaternes økonomiske politikker skal fortsat høre under deres kompetence i overensstemmelse med konklusionerne fra Klaus Hänschs arbejdsgruppe.

På dette område består Unionens kompetence i at samordne de nationale politikker. I betragtning af betydningen af denne samordning har præsidiet ment, at den måtte have sin særskilte artikel.

6. Fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (artikel 14)

Formålet med denne artikel er at præcisere medlemsstaternes specifikke forpligtelser i udøvelsen af deres beføjelser på dette område.

7. Områder med understøttende handling (artikel 15)

- Ligesom det er tilfældet i forbindelse med delt kompetence, er formålet med henvisningen til del II at præcisere, at omfanget og intensiteten af Unionens kompetence på de enkelte områder fastlægges ved de specifikke bestemmelser i denne del, og at sikre, at der ikke er nogen ændringer i forhold til den nuværende situation ud over dem, som konventet udtrykkeligt træffer beslutning om.
- Medtagelsen af "sport" og "beskyttelse mod katastrofer" i listen over områder med understøttende handling er en opfølgning af konklusionerne fra Henning Christophersens gruppe og indebærer, at der fastlægges et specifikt retsgrundlag for disse to områder i forfatningens del II, da der ikke findes et sådant retsgrundlag i de nuværende traktater (i øjeblikket vedtages retsakter på området civil beskyttelse på grundlag af artikel 308).

8. Fleksibilitetsbestemmelse (artikel 16)

- På baggrund af konventets anmodning om, at det sikres, at denne bestemmelse gennemføres inden for rammerne af de beføjelser, som forfatningen tillægger Unionen, er det i stk. 1 præciseret, at denne bestemmelse kun kan anvendes "inden for rammerne af de politikker, der er fastlagt i del II".
- Proceduren med Europa-Parlamentets samstemmende udtalelse er foreslået (dette er ikke i overensstemmelse med konklusionerne fra Giuliano Amatos gruppe, som har besluttet, at anvendelse af proceduren med fælles beslutningstagning skal være hovedreglen i forbindelse med vedtagelse af retsakter, og at samstemmende udtalelse skal være forbeholdt indgåelse af internationale aftaler), ligesom der lægges op til enstemmighed i forbindelse med Rådets drøftelser. Spørgsmålet om kvalificeret flertal vil kunne behandles under konventets generelle debat om dette spørgsmål. Denne procedure er foreslået for at begrænse anvendelsen af denne bestemmelse, men også for at gøre den hurtig, når det er nødvendigt at anvende den.
- Formålet med stk. 2 er at imødekomme forslagene fra Íñigo Méndez de Vigos gruppe.

- Formålet med stk. 3 er i forfatningen at begrænse anvendelsesområdet for fleksibilitetsbestemmelsen, som afspejler Domstolens nuværende retspraksis.
-